

01.06.2022

Ärende/28

§ 165

Ledamoten Mari Rantanens motion om uppkallande av gator efter Mannerheimkorsets riddare födda i Helsingfors

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet på förslag av ordföranden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 13.10.2021 Rantanen Mari Katujen nimeäminen Helsingissä syntyneiden Mannerheimin-ristin ritareiden mukaan

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mari Rantanen och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att gator i olika stadsdelar i Helsingfors uppkallas efter riddare av Mannerheimkorsets som är födda i Helsingfors. Mannerheimkorset är ett hederstecken som oberoende av militärgrad kunde ges som belöning åt personer som genom mod i strid uppnått stora resultat eller genom att förtjänstfullt ha lett krigsmanövrer. Mannerheimkorset i två klasser grundades efter vinterkrigets slut 1940 till Frihetskorsets orden. Om dem som tilldelas orden används benämningen Mannerheimkorsets riddare. Medaljen är på grund av sin sällsynthet och de specialförtjänster den fordrar Finlands högst uppskattade hederstecken. Tolv riddare av Mannerheimkorset har fötts i Helsingfors.

Namnkommittén och stadsmiljönämnden har gett utlåtanden om motionen.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och konstaterar att två motsvarande motioner har väckts tidigare och att namnkommittén redan under en längre tid har haft som mål att uppmärksamma Mannerheimkorsets riddare på något lämpligt sätt i namnbeståndet. Av stadens namnbestånd uppmärksammar dock bara ungefär åtta procent någon enskild persons minne. Därför har det visat sig omöjligt att uppmärksamma alla tolv riddare jämlikt i de olika stadsdelarna. I stället för ett planenamn kunde en minnesplakett på väggen av en riddares långvariga bostadshus eller födelsehem, ett minnesträd eller en minnesbänk i närheten vara ett lämpligt sätt att uppmärksamma minnet av Mannerheimkorsets riddare, påminna de nuvarande stadsborna om dem och göra dem till en levande del av stadsbilden i Helsingfors.

Dessutom utreder namnkommittén i samarbete med/tillsammans med detaljplanläggningstjänsten och stadsrums- och landskapsplaneringstjänsten om det finns en plats där alla Mannerheimkorsets riddare som är födda i Helsingfors kan uppmärksammas gemensamt. Enligt den preliminära planeringen kunde minnesmärket placeras i närheten av Mannerheimvägen i stadsdelarna Mejlans, Brunakärr eller Dal. Organen bereder tillsammans ett förslag som föreläggs namnkommittén under våren 2022. Efter det går ärendet vidare till detaljpaneläggningstjänsten.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter inom åtta månader.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 13.10.2021 Rantanen Mari Katujen nimeäminen Helsingissä syntyneiden Mannerheimin-ristin ritareiden mukaan

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 16.05.2022 § 373

HEL 2021-011576 T 00 00 03

01.06.2022

Ärende/28

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

09.05.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.02.2022 § 99

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Hankennumero 5264_210

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asiassa kuultu nimistötoimikunta toteaa valtuustoaloitteesta antamassaan lausunnossa 8.12.2021, että nimistösuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja että nimet suunnitellaan asemakaavoituksen yhteydessä. Nimistö luodaan paikasta käsin, ja kaavanimet on tarkoitettu kestämään aikaa. Pyrkimyksenä on, että annettavalla nimellä on vankka paikallishistoriallinen tai muu ympäristöön liittyvä perusta. Silloin kun alueella tarvitaan paljon nimiä, saatetaan käyttää niin sanottuja ryhmänimiä, jolloin alueen nimistö luodaan tietyn aihealueen piiristä. Helsingin nimistö on vakiintunut pitkän ajan kuluessa, ja uusia paikkoja tulee nimettäväksi vuosittain rajallinen määrä. Helsingin kaikista kaavanimistä noin kahdeksan prosenttia on jonkin henkilön muistoksi annettu niin sanottuja muistonimiä.

Kaupunkiympäristölautakunta jatkaa, että yksittäisten Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritareiden muistoa kunnioittavien muistonimien sijasta nimistötoimikunta on yhteistyössä asemakaavoituspalvelun ja kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelun kanssa selvittämässä kohdetta, jossa voitaisiin paikan virallisen nimeämisen kautta muistaa yhteisesti kaikkia helsinkiläissyntyisiä Mannerheim-ristin ritareita. Alustavasti sijaintia on harkittu Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson kaupunginosien alueelta Mannerheimintien ympäristöstä. Nimeämisesi-

01.06.2022

Ärende/28

tys on tarkoitus tuoda nimistötoimikunnan käsittelyyn kevään 2022 aikana, minkä jälkeen asia etenee asemakaavoituspalveluun, jossa paikkan nimeämisen valmistelu jatkuu.

Aikaisemmat valtuusto- ja muut aloitteet

Mannerheim-ristin ritareiden muistamista kaupungin kaavanimistössä on ehdotettu jo aiemmin; viimeksi 4.6.2014 valtuutettu Risto Rautavan ym. tekemässä valtuustoaloitteessa, ja sitä ennen Helsingfors svenska krigsveteraner rf:n tekemässä aloitteessa syksyllä 2007. Sijainniltaan, merkitykseltään ja kaupunkikuvalliselta toteutukseltaan arvokasta, aiemmin nimeämätöntä paikkaa ei ole toistaiseksi tullut nimettäväksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 08.12.2021 § 93

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Nimistötoimikunta antoi kaupunkiympäristölautakunnalle seuraavan lausunnon:

Nimistötoimikunta keskusteli Mari Rantasen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee katujen nimeämistä Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritareiden mukaan. Kiitämme aloitteesta ja mielenkiinnosta Helsingin nimistöä kohtaan.

Mannerheim-ristin ritareiden muiston kunnioittaminen Helsingin nimistössä on nimistötoimikunnalle tuttu toive ja haaste. Mannerheim-ristin ritareiden muistamista kaupungin kaavanimistössä on toivottu jo aiemmin; viimeksi vuonna 2014 valtuutettu Risto Rautavan ym. tekemässä valtuustoaloitteessa ja sitä ennen vuonna 2007 Helsingfors svenska krigsveteraner rf:n aloitteessa. Nimistötoimikunta on antanut näistä aloitteista lausuntonsa 10.9.2014 (§ 67) ja 17.10.2007 (§ 92). Toistaiseksi Mannerheim-ristin ritareiden muistoa kunnioittavaa ja arvokkuudeltaan sopivaa, aiemmin nimeämätöntä paikkaa ei ole tullut nimettäväksi, mutta toive ja pyrkimys tavoitteen saavuttamiseksi on ollut kaiken aikaa tiedossamme.

Nimistönsuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja nimet suunnitellaan asemakaavoituksen yhteydessä. Nimistö luodaan paikasta käsin, ja kaavanimet on tarkoitettu kestämaan aikaa. Pyrkimyksenä on, että annettavalla nimellä on vankka paikallishistoriallinen tai muu ympäristöön liittyvä perusta. Silloin kun alueella tarvitaan paljon nimiä, saataan käyttää niin sanottuja ryhmänimiä, jolloin alueen nimistö luodaan tietyn aihealueen piiristä. Helsingin nimistö on vakiintunut pitkän ajan kuluessa, ja uusia paikkoja tulee nimettäväksi vuosittain rajallinen määrä. Helsingin kaikista kaavanimistä noin kahdeksan prosenttia on jonkin henkilön muistoksi annettuja niin sanottuja muistonimiä.

Suomen pääkaupungissa ei ole mahdollista huomioida kaavanimistön keinoin kaikkia siellä eri aikoina ja monin eri tavoin ansioituneita ihmisiä. Emme pidä mahdollisena, että kutakin Helsingissä syntyneitä Mannerheim-ristin ritaria kunnioitettaisiin yksittäisellä asemakaavaan merkityllä muistonimellä – etenkin niin, että nämä eri puolilla kaupunkia sijaitsevat ennestään nimeämättömät paikat tulisivat nimettäväksi yhtä aikaa ja olisivat sijainniltaan, merkitykseltään ja kaupunkikuvalliselta toteutukseltaan yhtä arvokkaita. Kaavanimeä kevyemmin toteuttavissa oleva muistopenkki, muistopuu tai vaikkapa muistolaatta pitkäaikaisen asuintalon tai syntymäkodin seinässä voisi tuoda Mannerheim-ristin ritareiden muistoa nykykaupunkilaisten tietoisuuteen ja osaksi elävää helsinkiläistä kaupunkikuvaa.

Yksittäisten henkilöiden muistoa kantavien kaavanimien sijasta nimistötoimikunta on yhteistyössä asemakaavoituspalvelun ja kaupunkitilaja maisemasuunnittelupalvelun kanssa selvittämässä paikkaa, jossa voitaisiin muistaa yhteisesti kaikkia helsinkiläissyntyisiä Mannerheim-ristin ritareita. Alustavasti sijaintia on harkittu Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson kaupunginosien alueelta Mannerheimintien ympäristöstä. Yhteistyössä valmisteltava esitys tuodaan nimistötoimikunnan käsittelyyn kevään 2022 aikana, minkä jälkeen asia etenee asemakaavoituspalveluun.

10.11.2021 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi